

XXII. národní přehlídka amatérského divadla pro děti
Rakovník 2003

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

Odborná porota XXII. národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2003 uděluje tato čestná uznání:

Nině Dlouhé za roli Princezny Anky ve hře Ireny Kozákové O nezbedné princezně
Veronice Rosecké za roli Badr-Al-Badúry ve hře Saši Lichého Kouzelná lampa Aladinova
Janu Blankovi za roli Martínka Kinkáše ve hře Boženy Němcové Zlatá přadlena
Jiřímu Matějčkovi za režii hry Boženy Němcové Zlatá přadlena
Martinu Kolářovi, Martinu Kacafirkovi, Markétě Ketnerové a Michalu Pokornému za režii hry Markéty Ketnerové a Martina Koláře Modrej drahokamen anobř Zelená Gizela a mrkvajzníci
Divadlu BLIC Ostrožská Nová Ves za inscenaci hry Kateřiny Mančalové a Ivany Bendové Modrý hrnec

Odborná porota XXII. národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2003 uděluje tyto ceny:

Jakubu Lomnickému za roli Plaváčka ve hře Ivy Peřinové Tři zlaté vlasy děda Vševeda
Vratislavu Mikanovi st. za roli Krále ve hře Ivy Peřinové Tři zlaté vlasy děda Vševeda
Pavlu Musilovi za roli fakíra Haršahina ve hře Saši Lichého Kouzelná lampa Aladinova
Petře Fojtové za herecký výkon v inscenaci hry Kateřiny Mančalové a Ivany Bendové Modrý hrnec
Tomáši Tempírovi za roli Ondry Hamzů ve hře Boženy Němcové Zlatá přadlena
Ludmile Dostálové za roli Babičky ve hře Boženy Němcové Babička aneb Obrazy z venkovského života
Markétě Ketnerové a Martinu Kolářovi za textovou předlohu hry Modrej drahokamen anobř Zelená Gizela a mrkvajzníci
Petru Vojkůvkovi a Vratislavu Mikanovi st. za režijně-scénografické řešení inscenace hry Ivy Peřinové Tři zlaté vlasy děda Vševeda
Hereckému kolektivu Divadla Dostavník Přerov za kolektivní herectví ve hře Dagmary a Václava Martincových Kniha džungle aneb Všichni jsme jedné krve
Divadelnímu souboru De Facto Mimo Jihlava za inscenaci hry Markéty Ketnerové a Martina Koláře Modrej drahokamen anobř Zelená Gizela a mrkvajzníci
Divadelnímu souboru Dostavník Přerov za hudební a zvukovou složku inscenace hry Dagmary a Václava Martincových Kniha džungle aneb Všichni jsme jedné krve
DS Zmatkaři Dobronín za kolektivní herecký přístup v inscenaci hry Boženy Němcové Babička aneb Obrazy z venkovského života

Odborná porota XXII. národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2003 doporučuje k výběru pro Jiráskův Hronov 2004

Podivadlo ažažAš se hrou Ivy Peřinové Tři zlaté vlasy děda Vševeda.

Odborná porota XXII. národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA Rakovník 2003 nominuje pro Jiráskův Hronov 2004

Divadelní soubor De Facto Mimo Jihlava s inscenací hry Markéty Ketnerové a Martina Koláře **Modrej drahokamen anobř Zelená Gizela a mrkvajzníci.**

ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ POROTY POPELKY 2003

Stalo se už evergreenem žehrat na úroveň amatérského činoherního divadla pro děti. Není ovšem divu, neboť – ruku na srdce – mnohdy se tato tvůrčí činnost nesmyslně podceňuje a odbývá se slovy: „Vždyť je to jen pro děti“. Jako by se chtělo jedním dechem dotat: „Ony unesou vše“. Každý rozumný a přemýšlející divadelník velmi dobře ví, že opak je pravdou. Děti moc dobře rozpoznají, hraje-li se s nimi čestná hra, nebo vodi-li se za nos. Rozpoznáme to poměrně přesně, dostaneme-li se ovšem dál než za povrchní a obligátní otázku: „Jak se vám to líbílo, děti?“. Jsem rád, že se na letošní Popelce Rakovník - dvacáté druhé národní přehlídce amatérského činoherního divadla pro děti – hrála vesměs s dětmi hra čistá a upřímná. A nejen to. Je evidentní, že letošní přehlídka byla svou kvalitativní úrovní nejlepší za minimálně poslední tři roky. Musíme si však uvědomit, že loňský a předloňský ročník patřily k nejméně úrodným v celé historii Popelky.

V tomto světle však můžeme bez nadsázky mluvit o úspěchu. Stará divadelní pravda hovoří, že vše začíná u dramaturgie. Není tomu jinak ani v divadle pro děti. Ba přímo naopak. Není žádným tajemstvím, že snad devadesát procent produkce napsaných divadelních textů určených pro děti nesnese ani ta minimální měřítka kvality a poměrně často vykazují symptomy grafomanství. Je více než potěšitelné, že jsme se – až na jednu výjimku – s takovýmto typem dramatiky na Popelce 2003 nesetkali. Ve čtyřech případech, tedy takřka u poloviny vystupujících soutěžních souborů, dokonce vznikla textová předloha přímo pro potřeby té které konkrétní inscenace, nepočítaje v to úpravu dramaturgizace Zlaté přádelny Boženy Němcové. Další dva texty pocházejí z dílny současných renomovaných divadelníků, byť v případě Ivy Peřinové jde o autorku píšící pro divadlo loutkové. Předloha Saši Lichého Kouzelná lampa Aladinova nese řadu nedostatků souvisejících s dobou svého vzniku, přesto má jasně a srozumitelně vystavěný příběh i charakter. Jedinou pověstnou výjimkou se tak stala pohádka Jana Jílka Sůl nad zlatem, kterou autor napsal v období hluboké normalizace 70. let minulého století a která se svou tématikou roztržštěností, umělým mnohomluvným jazykem, významovými nelogičnostmi a ideologickou služebností zařazuje mezi oněch výše zmíněných devadesát procent produkce her pro děti.

Režie nerozpoznala v případě inscenace divadelní společnosti Jiřenka Ostrava – Poruba problematičnost předlohy, naopak jí uvěřila a v zásadě ji pouze na jevišti ilustrovala. Herci pak, byť prokazatelně talentovaní, neměli „co“ hrát a jejich výkony, stejně jako celá inscenace, nesly známky rozpačitosti.

Divadelní spolek DK Žďár nad Sázavou si vybral pro svou realizaci Kouzelnou lampu Aladinovu Saši Lichého, která vedle silného příběhu okořeněném typickou orientální moudrostí trpí mnohomluvností a rozsáhlými popisnými pasážemi, s čímž se, bohužel, inscenátoři nevyrovnali a to i díky absenci zřetelné dramaturgicko-režijní koncepce.

Z vyrovnaného hereckého kolektivu zaujal zejména Pavel Musil jako fakír Haršahin.

Převést prozaický svěbytný jazyk Josefa Lady do jazyka divadelního je velkým oříškem. Jistě se o tom přesvědčila také Irena Kozáková, která se pokusila zdramatizovat pro svůj divadelní soubor J. K. Tyl při MKS Meziměstí pohádku O nezbedné princezně. A skutečně zůstalo u pokusu, byť velmi sympatického, neboť přesto, že byl srozumitelně převyprávěn příběh, zůstalo právě jen u toho převyprávění bez dalších divadelních ambicí a kvalit.

Z úplně jiného divadelního ranku je inscenace divadla BLIC Ostrožské Nové Vsi Modrý hnec. Zde text (inspirovaný pohádkou M. Macourka) tvoří jen jakýsi odrazový můstek k řadě asociací, rozvíjejících tvořivě fantazii a divadelní imaginaci a to „tady a teď“. Hrají si herci i diváci a to jak s motivy příběhu, tak se scénou, kostýmy, rekvizitami či například se zvuky. Z mladého kolektivu účinkujících vynikla přesnou mírou nadsázky Petra Fojtová. Ona přesnost by však slušela i všem ostatním.

Jednou z možností divadelní výpovědi je způsob, který označujeme jako inzitivní, naivistický, což je pojem veskrze pozitivistický a asi nejpřesnější pro inscenaci Zlatá přádelna dle Boženy Němcové DS Václav KD Zábřeh-Václavov. Devízou této inscenace vedle stylové jednoty a čistoty (režie RNDr. Jiří Matějček) je bezesporu ukázněná herecká práce, která vede ke srozumitelně čitelným charakterům a vzájemným vztahům jednotlivých jednajících postav. Záviděníhodná je hudební a pěvecká složka inscenace, včetně pěveckých dispozic interpretů.

Kniha džungle aneb Všichni jsme jedné krve autorů Dagmar a Václava Martinových v podání Divadla Dostavník Píseň je již ověřena řadou ocenění z jiných přehlídek, včetně účasti na letošním Jiráskově Hronově. O hereckých, pěveckých a pohybových schopnostech všech členů souboru nemůže být pochyb. Stejně tak zaujatost a nasazení, s kterým je nám příběh člověka Mauglího z jeviště traktován, je obdivuhodný. Je jen škoda, že nemůžeme sledovat vývoj, zrání a s tím spojené nabývání zkušeností a znalostí hlavní postavy, neboť tato je nám již od počátku dána jako v podstatě hotová a tím dospělá bytost. Její závěrečné sebepoznání je tím velmi oslabeno. Výraznou dominantou inscenace je vedle zmíněného i hudební a zvuková rovina. Už sám fakt uvést na jeviště jedno z nejklasičtějších děl české literatury – Babičku Boženy Němcové - je hoden označení divadelní počin, zvláště jedná-li se o divadlo pro děti. Ten právem patří DS Zmatkaři Dobronín, který toto klasické dílo inscenoval pod názvem Babička aneb Obrazy z venkovského života. Nazírat na příběh Babičky z úhlu pohledu psů Sultána a Tyrla je originální a divadelně velmi nosný nápad, neboť dovoluje jistý nadhled, zkratku a účinný paradox. To vše se skvěle dařilo v první polovině přehlídkového představení, kdy o to s větší naléhavostí zazněly i vážnější tóny. Třikrát škoda, že se toto základní uchopení vytratilo v druhé polovině představení, která sklouzla

k ilustraci a žánrovým obrázkům a ztratila své divadelní kouzlo. Opakuji – velká škoda.

Podivadlo azažAš mělo šťastnou ruku při volbě adaptace (Iva Peřinová) jednoho z nejméně frekventovaných titulů oblasti divadla pro děti – Tři zlaté vlasy děda Vševeda. Autorka se úsporně – přitom přesně – soustředila na základní motiv příběhu a pro divadlo únosně zhustila a zkrátila samotnou cestu Plaváčka k dědu Vševedovi a zpět. Přesto, že se ašskému souboru nedaří překlenout všechny nástrahy původně pro loutkové divadlo určeného textu, je jejich základní režijní-scénografické řešení divadelně působivé, vynalézavé a účinné, i když ani ono není bez chyb a šumů. Ozdobou inscenace jsou jistě herecké výkony Jakuba Lomnického (Plaváček, Uhlíř) a Václava Mikana st. (Král).

Vrcholem letošní přehlídky byla podle našeho názoru inscenace Modrej drahokamen anobř Zelená Gizela a mrkvajznici autorů Markéty Ketterové a Martina Koláře v podání souboru De Facto Mimo Jihlava, která Popelku 2003 zahajovala. Jedná se o ryze autorský text (v inscenaci také vystupují), který je úzce spjat se samotnou jevištní realizací. Pětice herců našla šťastnou míru hravosti, jež působila přesvědčivě a opravdově. Se značnou dávkou vtipu i suverenity dokázali herci oslovovat diváky, věst s nimi dialog a rozvíjet situace. Stejnou měrou zvládli práci s loutkou či rekvizitou či přechody k hudebním číslicím. Přesto, že se ani jihlavští nevyhli v Rakovníku menším nedostatkům (například nevýrazný akcent na zdůvodnění dlouhé cesty jednoho z mrkvajzníků za svým kamarádem a jejich následné shledání), můžeme jejich inscenaci považovat za kvalitní ukázkou divadla hraného dospělými herci pro dětské publikum.

Tolik k jednotlivým přehlídkovým představením. Nedílnou součástí Popelky tvoří setkání hrajících souborů a hostů s odbornou porotou. Chtěl bych na tomto místě poděkovat všem divadelním kolektivům za vstřícnost a konstruktivní přístup k těmto setkáním, neboť jen tak, dle mého názoru, si lze vyjasňovat vzájemná stanoviska. Zvláštní poděkování pak patří Evě Kodešové, Marii Poesové, Dr. Marcelu Škábové a Pavlině Morávkové za úctyhodnou práci se skupinami dětí a za jejich zásadní přínos při reflexi zhlédnutých představení. Děti jsou nakonec těmi hlavními, pro koho jsou inscenace na Popelce určeny.

Ano, na letošní přehlídce se dle našeho názoru v zásadě urodilo. Důkazem budiž fakt, že díky mnohaleté a systematické mravenčí práci Artamy a všech zainteresovaných se zde již jen zřídka objeví inscenace na základě textové předlohy, která hraničí s diletantismem. Důkazem budiž i skutečnost, že pomalu zatím celkově jen o krůček vyrostla i kvalita jevištní realizace, tj. práce režijní. Jsem v tomto konstatování opatrný, neboť teprve budoucí ročníky ukážou, jedná-li se o náhodu či dlouhodobější trend. O herecký potenciál ve všech divadelních kolektivech strach nemám. Kéž se blýská na lepší časy.

Milan Schejbal